

Innovative technologies as a means of effective study of linguistic disciplines in an institution of higher education

Viktoriiia Sakhatska

Vinnytsia Mykhailo Kotsyubynsky State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine

Viktoriiia Sakhatska <https://orcid.org/0000-0001-9254-5478>

Ph. D. of Pedagogical Sciences, associate professor

*Corresponding author's email: viktoriiia.ilchuk@vspu.edu.ua

© The Author(s), 2024. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)

Abstract

The author generalized that the main directions in the development and use of innovative technologies of the acquisition of knowledge include: development of the intensive teaching methods, training courses and programs; modular training system; scientific and methodological support of the educational process; complex diagnostic methods, tests on the professional orientation and methods of the sociopsychological assessment. The main principles of the application of modern innovative technologies in the institution of higher education are represented and advanced innovative technologies are defined.

Keywords: higher education institution, innovations, innovative technologies, linguistic disciplines, educational process, pedagogical technologies, educational system.

Інноваційні технології як засіб ефективного вивчення мовознавчих дисциплін у закладі вищої освіти

Вікторія Сахацька

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінниця, Україна

Вікторія Василівна Сахацька <https://orcid.org/0000-0001-9254-5478>

Кандидат педагогічних наук, доцент

Е-mail автора для листування: viktoriiia.ilchuk@vspu.edu.ua

© Автор(и), 2024. Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) License

Анотація

Автором узагальнено, що основні напрямки у розвитку та використанні інноваційних технологій набуття знань включають: розробку інтенсивних методів навчання, навчальних курсів та програм; систему модульного навчання; науково-методичне забезпечення навчального процесу; комплексні діагностичні методики, тести з професійної орієнтації і методики соціально-психологічної оцінки. Подано основні засади застосування сучасних інноваційних технологій у закладі вищої освіти і визначено передові інноваційні технології.

Ключові слова: заклад вищої освіти, інновації, інноваційні технології, мовознавчі дисципліни, навчальний процес, педагогічні технології, система освіти.

В цілому інноваційні трансформації сучасної освіти окреслюються такими провідними концепціями: традиційною (оволодіння базовими знаннями, вміннями та навичками; вивчення та засвоєння академічних знань), раціоналістичною (опора на знання як впорядковану сукупність об'єктивних фактів на основі створення ефективної та всебічно розробленої технології) і гуманістичною (необхідна умова для особистісного самовираження, самоствердження людини, можливість найбільш повно та адекватно відповідати природі людського «Я»). Зміни, що відбуваються в суспільстві, зорієнтовані на трансформації системи освіти, що зумовлює запровадження інновацій у системі вищої філологічної освіти. Водночас вища освіта переживає період стрімких і неоднозначних трансформацій. Головні складнощі полягають у небезпеці збереження цільового призначення освітньої сфери при наявності певних організаційних можливостей для інноваційного поступу.

На відміну від традиційної освіти інноваційна орієнтована не на предмет і передачу здобувачам освіти певної інформації, а насамперед на інтелектуальний розвиток особистості здобувача освіти. Інноваційні технології використовуються задля розумового розвитку здобувача освіти і формування його творчої енергії. Педагогічні інновації – результат творчого пошуку оригінальних і нестандартних рішень різних педагогічних проблем. Інноваційне навчання – радикально новий погляд на процес навчання, в якому повністю перебудовуються стосунки між здобувачами освіти і педагогами, коли головною ціллю навчання стає особистий і активний підхід до кожного здобувача освіти [4, с. 77].

Використання в закладі вищої освіти інноваційних технологій у процесі вивчення мовознавчих дисциплін надає можливість здобувачам не лише бути професійно підготовленою людиною (знання, вміння та навички), але й бачити розвиток і рух професійної думки або знати «першу похідну» своєї професії. Тож використання інновацій повинне ґрунтуватись на освітньому ресурсі, що може бути побудований як когнітивний простір який відбиває зміну якості в цій професійній галузі. Формування конкурентноспроможної особистості в процесі вивчення мовознавчих дисциплін уможлиблюється завдяки впровадженню таких інноваційних технологій, як: технологія розвитку критичного мислення, технологія інтерактивного навчання, ігрові технології навчання, технологія особистісно орієнтованого навчання, проєктна технологія, технологія проблемного навчання, інформаційно-комп'ютерні технології [3, с. 66].

Як показує досвід, забезпечити створення сучасного освітнього середовища в закладі вищої освіти і задовольнити запити здобувачів освіти допомагає використання сучасних інформаційних технологій. В умовах онлайн-навчання варто використовувати сервіси BigBlueButton, Zoom, Googlemeet і платформу Moodle, які дають змогу організувати лекції,

конференції та семінари, демонструвати матеріали, здійснювати обговорення в чаті та живому спілкуванні. Ефективною формою роботи вважається «Конференція» або «Онлайн конференція», коли здобувачі освіти готують виступи з попередньо визначених запитань, вони заохочуються до роботи в групі, відбувається підготовка презентацій, буклетів, плакатів, пам'яток та інших додаткових матеріалів, що є можливістю для творчого самовираження. Сервіси Zoom, Googlmeet дають змогу здобувачам освіти представити завдання за допомогою відповідних опцій. Можливість застосовувати інтернет у процесі навчання дає вправа «Веб-серфінг» (за О. Дубініною, Т. Бурлаєнко), тобто багаторазовий перехід по посиланнях з одних веб-сторінок інтернет-сайтів на інші, тобто «переміщення поверхнею інтернету». Для організації взаємодії та зворотнього зв'язку із здобувачами освіти доцільно використовувати програму Mentimeter, що надає можливість створювати презентації в режимі реального часу, де одразу відображаються результати голосування, обговорення, відповіді на запитання та ін. Сервіси Kahoot і Quizziz дають змогу використовувати на занятті смартфон або будь-який пристрій, який має доступ до інтернету [5, с. 23].

Використання інноваційних технологій навчання в процесі вивчення мовознавчих дисциплін вимагає реалізації наступних умов в організації навчального процесу: організації навчального процесу як багатосторонньої, партнерської та інтенсивної комунікації; сприятливої та позитивної психологічної атмосфери; спеціальної організації навчального процесу. Інноваційні технології, які використовуються в закладі вищої освіти в процесі вивчення мовознавчих дисциплін зазвичай розглядаються як моделювання педагогом змісту, форм і методів навчального процесу згідно з поставленою цілю з використанням наукової новизни. У практиці навчально-виховної діяльності закладу вищої освіти широко використовуються такі технології навчання, як диференційоване, проблемне, контекстне навчання, ігрові технології навчання, інформаційні технології, кредитно-модульна технологія, особистісно-орієнтоване навчання та ін. Впровадження інноваційних технологій у процесі вивчення мовознавчих дисциплін допомагає здобувачам освіти опанувати навчальний матеріал в індивідуальному темпі, самостійно, використовуючи зручні способи сприйняття інформації, що викликає позитивні емоції та формує позитивну мотивацію навчання [5, с. 40].

Отже, інноваційна освітня діяльність – доволі складний процес, який потребує від педагога вміння та конструктивного управління. Запровадження інноваційних педагогічних технологій значно змінює навчальний процес, що дає змогу вирішувати проблеми розвивального, особистісно-орієнтованого навчання, диференціації, гуманізації та формування індивідуальної освітньої перспективи. При впровадженні інноваційних технологій в педагогічний процес освітньої системи закладу вищої освіти спостерігається зростання педагогічної майстерності і фахової компетентності здобувачів освіти і покращення якісних показників їх навчальних досягнень.

Література:

1. Братко М.В. Освітнє середовище вищого навчального закладу: функціональний аспект. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2015. № 1–2 (46–47). С. 11–17.
2. Гуревич Р. С. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті майбутніх фахівців. Львів : ЛДУ БЖД, 2012. 380 с.
3. Даниленко Л. І. Основні проблеми освітньої інноватики в сучасній теорії. Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи : зб. наук. праць. Київ, 2007. 308 с.
4. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.

5. Інноваційні технології мовної підготовки студентів ЗВО: збірник матеріалів VII Всеукраїнського науково-практичного вебінару з міжнародною участю (24 березня 2021 р.) / за заг. ред. Т.В. Литнєвої. Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2021. 94 с.
6. Інноваційні технології та методики в освітньому середовищі: теорія та практика: матеріали інтернет-конференції, 25-26 листопада 2021 року / за заг. ред. О. А. Жукової, А. І. Комишана. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 191 с.
7. Пасічник О. Сучасні технології навчання як засіб самореалізації студентів в освітньому середовищі ЗВО. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2019. №69. С.162–166.